

Het kinderhotel van juffrouw Kummel

Auteur: Lida Dijkstra

Illustraties: Pauline Oud, met hulp van Roos Machielse, 8 jaar

L E E S									
L A T	Leeservaring								
	A	B	C	D	E	F	G	H	
	AVI								
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
	Thema								
avontuur, boos zijn									
Toegekend door KPC Groep te 's-Hertogenbosch									

Genre: fantasie

Aanvulling op Leeslatthema's: verlaten voelen

Aantal bladzijden: 80

1 Korte inhoud

Bas moet gaan logeren. Hij mag niet logeren, nee hij moet. Zijn moeder moet weer eens voor haar werk naar het buitenland. Altijd is er wat: overblijven, de oppas. Maar nu kan de oppas niet en moet Bas naar het kinderhotel. Tegenstribbelend komt hij op vrijdagavond in het hotel aan, waar hij wordt ingeschreven door juffrouw Kummel. Naast de balie hangt een bord aan een touwtje. Bas leest:

1. Zeg elke dag iets aardigs
2. Doe elke dag iets nuttigs
3. Ga pas slapen als de dag gelukt is
4. Ssst. Niet verder vertellen

Die laatste regel begrijpt hij niet. Wat mag hij niet verder vertellen? Op weg naar zijn kamer kijkt hij in een kamer. Die is leeg en helemaal zwart van binnen.

Op zijn kamer schrijft Bas in zijn bedenk-boek. Dat is een schrift, waarin hij schrijft en tekent wat hij ziet, doet en bedenkt. Hij is al aan zijn vierde schrift bezig, sinds hij op zijn zesde jaar begon. De volgende ochtend loopt hij op weg naar de eetzaal Ties tegen het lijf. Ties behoort tot de vaste bewoners: twee jaar geleden gebracht door zijn vader en niet meer opgehaald. Ook Lot is een vaste. Als ontbijt krijgen ze Hap-pies en Boe'tjes en drinken ze Regenboog. Kleurig spul, lekker en niet slecht voor de tanden! Gauw tekent en schrijft hij die dingen in zijn bedenk-boek.

Na het ontbijt gaan alle kinderen naar de zwarte zaal. Als de deur achter hen dichtvalt, bevinden ze zich opeens in een jungle! Ties vertelt dat juffrouw Kummel iedere dag de zwarte zaal verandert: in een sprookjesland of een kasteel en nu dus een jungle. Daar houden ze dan een speurtocht. In zijn bedenk-boek tekent en schrijft Bas het avontuur in de jungle.

's Avonds komt Lot tandpasta lenen. Ze raken aan de praat. Ze ziet zijn bedenk-boek en vindt het geweldig. Tegen haar vertelt hij over zijn moeder en over zijn vader, die dood ging toen hij twee jaar was.

De volgende dag, zondag, blijkt de zwarte zaal een poollandschap. Ze redden daar een zeehondje en zien het noorderlicht. Natuurlijk legt hij alles vast in zijn bedenk-boek.

Maandag wordt Bas weer door zijn moeder opgehaald. Maar op de afgesproken tijd komt ze niet opdagen. Na een uur is ze er nog niet. Ze zou hem toch niet, net als Ties..., hij wordt toch ook niet een vaste? Na twee uur is ze er nog niet. Bas huult. Ze komt vast niet meer. Op advies van juffrouw Kummel maakt hij twee lijstjes. Eén met lieve dingen die hij deed en één met stomme dingen. Dat draait uit op een soort zelf-onderzoek, waardoor hij zijn moeder beter gaat begrijpen. Dan komt zijn moeder. Achter op de motor bij een reus in leren pak, die ze bedankt voor de lift. Heeft juffrouw Kummel er de hand in dat moeder het kinderhotel niet per telefoon kon bereiken? Moeder besluit om een paar dagen vrij te nemen om samen met Bas iets te gaan doen. Tevreden verlaten beiden het geheimzinnige hotel.

2 Villa-aspecten

2a Inleidend tekstje

(De teksten met een grijze achtergrond komen uit het boek. De paginanummers staan erbij.)

Het inleidend tekstje van *Het kinderhotel van juffrouw Kummel* luidt:

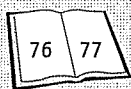

De moeder van Bas moet een paar dagen weg. Ze brengt Bas bij het kinderhotel. Bas vindt dat heel vervelend. In het hotel zijn ook andere kinderen en je krijgt er niet-alledaags eten. Er worden bijzondere dingen voor kinderen gedaan. Zo krijgt Bas een hele leuke tijd in het hotel. Mist Bas zijn moeder dan nog?

Er treedt een verandering op in de manier waarop Bas over zijn moeder denkt. Bas wil helemaal niet naar het kinderhotel. Hij vindt dat zijn moeder te vaak weggaat, waardoor er voor hem iets geregeld moet worden. Zijn moeder heeft nooit tijd voor hem. En hij heeft al helemaal geen zin in een kinderhotel. Aan het eind van het verhaal blijkt het kinderhotel mee te vallen. En kijkt Bas ook anders tegen zijn moeder aan. Het kinderhotel was zo gek nog niet, toch miste hij zijn moeder. En als de terugkomst van moeder te lang op zich laat wachten, blijkt hemzelf hoeveel hij eigenlijk van haar houdt. Dit gevoel wordt nog versterkt door de ervaringen van Ties en Lot, die zomaar achtergelaten zijn in het hotel. De rol van de wijze juffrouw Kummel zorgt er ook voor dat Bas en moeder vol goede voornemens met elkaar verder gaan.

2b Villa Alfabet

Taalkamer

Zinnen uit het boek:

Ga pas slapen als de dag gelukt is

Heb je ook zo'n zin in vandaag?

Ik schrijf op wat ik beleef. En wat ik bedenk.

Moeders kunnen heus wel tegen een stootje.

Waar denk jij aan als je ze leest?

In deze taalkamer zijn vier zinnen verzameld die het overdenken waard zijn. Laat de kinderen van iedere zin vertellen wat zij zich erbij voorstellen.

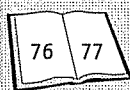
Wat vinden ze van 'Ga pas slapen als de dag gelukt is'? Is dat iets wat ze zich zelf ook zouden willen voornemen? Kennen ze de uitspraak: 'Ga nooit slapen als je nog boos bent op iemand'? Wanneer is voor de kinderen de dag gelukt? Hebben ze altijd zelf invloed op het verloop van een dag? Waar zou een dag beter lukken, thuis of in het kinderhotel?

De tweede zin zullen ze misschien zelf ook wel eens gezegd hebben. Laat de kinderen vertellen wat dagen zijn waar ze heel veel zin in hebben. Zijn er ook dagen waar ze helemaal geen zin in hebben? Zouden zij zin hebben in een dag in het kinderhotel? Welke zwarte zaal vinden zij het leukst?

Het bedenk-boek van Bas lijkt veel op een dagboek. Zijn er kinderen die een dagboek bijhouden? Wat schrijven zij daar allemaal in? Schrijven ze alleen in hun dagboek of maken ze er ook tekeningen bij? Of is dat geheim en willen ze er niets over vertellen? Laten ze hun dagboek wel eens aan iemand lezen? Bas had er moeite mee dat Lot zijn bedenk-boek inkeek. Sommige dagboeken hebben zelfs een slotje. Wat vinden ze van het bedenk-boek van Bas? Begrijpen ze wat Bas bedoelt met opschrijven wat hij beleeft en wat hij bedenkt? Weten ze door dat boek nu meer over het kinderhotel van juffrouw Kummel? Denken ze dat de schrijfster het bedenk-boek expres bedacht heeft om meer te kunnen laten zien van het kinderhotel?

De wijze juffrouw Kummel zegt: 'Moeders kunnen heus wel tegen een stootje'. Wat zou zij hiermee bedoelen? Is het soms zo dat moeders best begrijpen dat kinderen wel eens kwaad op hen kunnen zijn? Zeggen de kinderen ook wel eens iets tegen hun moeder, waar ze later spijt van hebben? Hoe reageerde hun eigen moeder? Is het waar wat juffrouw Kummel over moeders zegt?

Sta er na de bespreking bij stil dat een korte zin heel veel kan betekenen. De vier zinnen uit de Taalkamer zijn hier een voorbeeld van. Laat de kinderen in *Het kinderhotel van juffrouw Kummel* op zoek gaan naar andere zinnen waar veel bij te bedenken is.

De 'even-alleen-zijn'-kamer

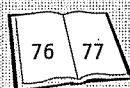
Dit lees je in het boek:

Ties zegt: Het is net of mijn vader niet meer bestaat. De politie kan hem ook niet vinden.

Bas zegt: Mijn vader is dood. Alleen wat mam me verteld heeft weet ik nog. En hoe het voelde als hij me optilde. En deed of ik vloog. Dat is alles. Maar ik heb wel foto's van hem.

Wat voel jij als je dit leest?

Ties en Bas hebben het allebei over een vader die er niet meer is. Zouden Ties en Bas hier ook hetzelfde gevoel bij hebben? Hoe voelt Ties zich? Hoe voelt Bas zich? Past 'in de steek gelaten voelen' bij allebei? Bas was erg jong toen hij zijn vader verloor. Wat herinnert hij zich vooral van hem? Hoe weet hij dingen over zijn vader? Gelukkig heeft hij nog foto's van hem!

Toekomstkamer

Het is 30 jaar later.

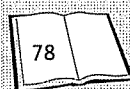
Bas is zelf vader geworden. Op zolder vindt Bas zijn bedenck-boek. Hij denkt weer aan vroeger. Zou Bas zijn kinderen naar het kinderhotel sturen?

Aan de kinderen wordt gevraagd om zich in te leven in Bas, die 30 jaar later terugkijkt op zijn tijd in het kinderhotel. Wat zou Bas doen nu hij zelf kinderen heeft? Ze naar het kinderhotel sturen, omdat hij daar zelf een fijne tijd heeft gehad? Of het niet doen, omdat hij wil voorkomen dat zijn kinderen zich verlaten voelen?

Vraag aan de kinderen wat zij zelf zouden doen, hun kinderen wel of niet naar een kinderhotel sturen. En zouden ze zelf naar zo'n kinderhotel willen, als dat van hun ouders moest?

Lida Dijkstra schreef de volgende e-mail aan de lezers:

In mijn werkkamer staat een houten doos, propvol knipsels en scheursels. Als ik een stukje in een krant of tijdschrift zie staan dat mij boeit, bewaar ik dat. Voor als ik weer eens een idee nodig heb voor een boek.

Op 4 juni 1998 (ik schrijf de datum altijd trouw op het knipsel) viel mijn oog op een artikel in de Leeuwarder Courant. 'Belgisch kinderhotel vol gedumpte 'gasten' stond erboven. Kinderhotel? dacht ik.

En ik las: 'Het gebeurt steeds vaker dat ouders hun kroost simpelweg dumpen bij het hotel en pas dagen, weken of zelfs maanden na de afgesproken datum weer ophalen.'

Ik vond het een geweldig artikel. Beetje gek, beetje zielig, beetje spannend. Ouders die hun kind weken in een hotel achterlaten, dat verzin je toch niet? Een kinderhotel, dáár zou ik wel eens een boek over willen schrijven, dacht ik. En dat deed ik.

Lida Dijkstra

Zo kwam Lida Dijkstra dus aan het idee voor dit boek. Bespreek met de kinderen dat schrijvers hun boeken niet altijd, misschien wel meestal niet, helemaal verzinnen. Laat ze de e-mails van de schrijvers van andere boeken in Villa Alfabet eens opzoeken. Ontdek zo hoe de andere schrijvers op de ideeën voor hun boeken kwamen en bespreek overeenkomsten en verschillen. Zijn het gebeurtenissen uit het leven van de schrijvers zelf, of kwamen ze, net als Lida Dijkstra, op het idee na het lezen van een stukje in de krant?

Het past goed om aan deze brief van Lida Dijkstra de creatieve opdracht 4b te koppelen. Daar wordt gevraagd om uit een krant een artikel te kiezen. De gebeurtenis die daarin beschreven is moet de kinderen op de een of andere manier raken. Vervolgens maken ze daar een eigen verhaal van, waarin ze hun fantasie de vrije loop laten. Het artikel (de realiteit) als aanleiding voor een verder verzonnen verhaal (de fictie).

LC BINNEN- EN BUITENLAND

Belgisch kinderhotel vol gedumpte 'gasten'

Van onze correspondent
Marc Peepkorn

Het gebeurt steeds vaker, besaamt directrice Anita Jansen van het Gentse kinderhotel Kattenkwaad. Ouders die hun kroost simpelweg dumpen bij haar hotel en pas dagen, weken of zelfs maanden na de afgesproken datum weer opdruken. Of helemaal niet terugkomen. „De afgelopen tien jaar heb ik zo'n vijftig kinderen 'overgehouden'. Die zijn gewoon nooit meer afgehaald.”

Anita Jansen zucht diep maar ze neemt het de ouders niet kwalijk. „Als moeder van drie kinderen kan ik het me niet voorstellen. Maar als zaakvoerder van Kattenkwaad begrijp ik het volledig.”

De (merendeels) alleenstaande moeders die de dramatische stap zetten hun kind achter te laten, zijn dikwijls

verslaafd aan drugs of drank. „Ook financieel zitten ze aan de grond. De rekeningen worden niet eens meer opengemaakt. Dan ben ik eigenlijk heel blij dat ze hun kind bij mij achterlaten in plaats van het te verwaarlozen of als vondelingetje ergens neer te leggen.”

Ouders komen soms helemaal niet terug

Kinderhotel Kattenkwaad bestaat nu tien jaar. Het idee kwam van Jansen zelf, die als moeder met nachtwerk ontdekte dat haar handen meer dan gebonden waren. Het hotel biedt de oplossing voor (alleenstaande) ouders die voor zaken op reis moeten, of

eindelijk even van een welverdiende vakantie zonder jengelende kinderen willen genieten.

Dat 'even' een rekbaar begrip is, wist Jansen van tevoren. „Ik werkte vroeger met kinderen in gerechtelijke instellingen. Vertel mij dus niet hoe ouders hun kroost kunnen behandelen. Vanaf de opening van Kattenkwaad hield ik er rekening mee dat kinderen bij mij gedumpt zouden worden.”

Maar de laatste jaren neemt het aantal kinderen dat ongevraagd langer blijft 'logeren' toe. „Een kwestie van ontbechting van de samenleving”, verklaart Jansen deze trend.

Vijftig tot zestig kinderen per jaar wachten nu vergeefs op de afgesproken dag op hun papa of mama. Soms komen ze enkele dagen later alsnog, maar vaak

duurt het maanden voor de ouder enig teken van leven geeft.

„Meestal is dat de moeder, de man is al eerder afgehaakt. Ik verwijt niemand iets. Bijna altijd is er alcohol- of drugsverslaving in het spel. Het gaat om noodsituaties, iemand heeft de moed echt laten zakken. Een kind opvoeden gaat dan even niet meer”. Naast verslaving zijn psychische problemen een belangrijke reden voor het achterlaten van het nageslacht.

Zo'n vijftien kinderen verblijven er per dag in Kattenkwaad. Vier van hen hadden eigenlijk al opgehaald moeten worden. De vergelijking met 'de hond aan de boom in het bos' is misschien cru, maar gaat wel op. Net vóór en net na de schoolvakanties stijgt het aantal kinderen dat niet wordt afgehaald.

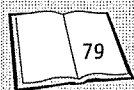
2c Vragen naar aanleiding van de Villaatjes

Na de hoofdstukken 2, 5 en 7 staan in het boek de Villaatjes afgedrukt. De vragen die daarbij horen en achter in het boek staan, zijn hieronder weergegeven.

Als u met de kinderen over het boek praat nadat ze het hebben uitgelezen, neem dan een selectie uit de vragen met hen door. Laat in eerste instantie de kinderen kiezen over welke vragen ze willen praten. Vraag dóór als er niet zo veel uitkomt. Vraag vooral weer naar eigen ervaringen en gevoelens in situaties die de kinderen zelf hebben meegemaakt.

U kunt er ook voor kiezen om de vragen meteen te bespreken als de hoofdstukken waarop de vragen betrekking hebben, gelezen zijn.

Vragen na hoofdstuk 2, bladzij 30

- 1 Altijd moest Bas op school overblijven. Of naar de oppas. En nu naar het kinderhotel.
Wat wil Bas eigenlijk liever?

Herkennen de kinderen de gevoelens van Bas? Zijn moeder die hem altijd 'dumpst' als ze geen tijd voor hem heeft. Wat vinden ze er zelf van als ze moeten overblijven?

- 2 In het kinderhotel wil hij geen Boe'tje of Happie maar boterhammen.
Waarom?

Als je ergens naar toegaat, krijg je vaak ander eten dan je thuis gewend bent. Vreemd eten doet nog meer naar thuis verlangen. Kunnen de kinderen dit beamen?

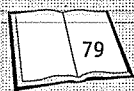
- 3 Bas zegt: Mijn bedenk-boek is een soort dagboek, maar dan gekker.
Vind jij dat ook?

Hoe ziet een echt dagboek eruit? Wat is er dan gekker aan het bedenk-boek?

- 4 Hoe weet Bas dat Lot en Ties het leuk vinden in het kinderhotel?

Ties praat opgewekt over zijn verblijf in het kinderhotel en vindt de avonturen in de zwarte kamer nog steeds leuk. Lots ogen lachen als ze Bas begroet, ze lacht terug naar juffrouw Kummel, ze vraagt aan Ties of hij ook weer zin in de dag heeft.

(Terzijde: In de eerste druk, eerste oplage staat achterin het boek ten onrechte vermeld dat de vragen al beantwoord kunnen worden na hoofdstuk 1. De hoofdstuk- en paginavermelding zoals hierboven staat aangegeven, is echter correct.)

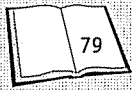
Vragen na hoofdstuk 5, bladzij 54

- 1 Bas voelt zich zo vies als een modder-kruip-drek-wriemel. Hoe voelt dat?

Je voelt haast lijfelijk de modder en drek als je dit woord leest! De combinatie van vieze dingen en eng, kriebelig gevoel zorgt daarvoor.

- 2 Wat voor avontuur zou jij in de zwarte zaal willen beleven?

Laat de kinderen eens volop fantaseren over mogelijke avonturen in de zwarte zaal!

Vraag na hoofdstuk 7, bladzij 74

Moeder en Bas: wat doen ze anders?

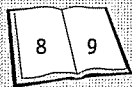
De twee tekeningen laten duidelijk het verschil in emotie zien in de verhouding tussen Bas en zijn moeder. Tussen de eerste illustratie en de laatste heeft zich het hele verhaal afgespeeld. Kunnen de kinderen benoemen wat de omslag in de verhouding: Bas – moeder vooral teweeg heeft gebracht?

3 Extra Verdieping

3a Praten over taal en gevoel

Humor is een aspect dat Lida Dijkstra ruim gebruikt in haar boek. Hieronder staat een aantal fragmenten waarin dat duidelijk naar voren komt. Er zijn ook fragmenten waarin gevoelens een belangrijke rol spelen. Lees ze nog eens door met de kinderen en praat over de taal die Lida Dijkstra gebruikt om humor en gevoelens weer te geven.

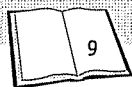

Mevrouw Top siste: 'Bas, stel je niet aan. Sta op, of ik doe je wat!'

'Ga je me slaan?' vroeg Bas pesterig.

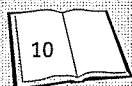
'Breng me niet op een idee,' snauwde zijn moeder.

Herkenbaar en humoristisch. Praat met de kinderen over de humor in dit fragment. Zou de moeder van Bas hem wel eens geslagen hebben? Herkennen de kinderen de uitdrukking: 'of ik doe je wat', uit eigen ervaring? En op welk idee wordt moeder gebracht?

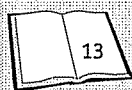
Maar Bas besloot er fijn een rel van te maken.

Vanuit het perspectief van een kind kan een rel best fijn zijn. Bas weet kennelijk dat hij zijn moeder dwars kan zitten door veel stampij te maken. Vooral als er andere volwassenen bij zijn. Herkennen de kinderen dat ook: ouders gedragen zich anders tegenover kinderen als andere volwassenen toekijken hoe zij hun kinderen terechtwijzen.

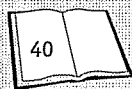
Achter de balie stond een oude dame. Ze was klein en tener. Ze had een hoofd vol schaapjeskrullen.

Het uiterlijk van een oudere dame met grijs krulhaar is door deze beschrijving raak getypeerd. Misschien kennen de kinderen ook de uitdrukking 'bloemkoolkoppies' voor gepermanent grijs haar.

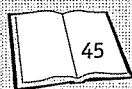
'Je wordt gewekt om kwart over zeven.'
'Zo vroeg?' Bas schrok. 'Maar morgen is het zaterdag. Thuis mag ik altijd uitslapen in het weekend.'
Juffrouw Kummel lachte. 'In het kinderhotel niet. Hier nemen we de dag mee.'

Mooie uitdrukking: de dag meenemen, in tegenstelling tot hem letterlijk 'verslapen'. Vraag weer naar eigen ervaringen: slapen de kinderen weleens lang uit? Hebben ze dan ook het gevoel een groot deel van de dag gemist te hebben? En, je moet dan ook weer snel naar bed, de dag wordt een stuk korter.

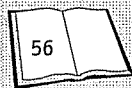
Hij sloeg zijn dekbed opzij. Hij wist dat hij niet gauw in slaap zou vallen. Zijn hoofd zat vol plaatjes.

Niet kunnen slapen na een dag vol nieuwe indrukken; herkennen de kinderen dit? Laat ze voorbeelden geven van situaties uit hun eigen ervaring, waarbij hun hoofd 'vol zat met plaatjes' (de eerste dag na een verhuizing, de eerste dag op een nieuwe school, weer thuis na een vakantie in het buitenland, kort na een heel groot feest, enz.)

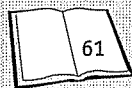
Bas dacht nog even aan zijn moeder. Hij zuchtte. Hield ze van hem? Ze zei het nooit. Maar ja, hij zei het ook nooit. Hij deed juist vaak rot tegen zijn moeder. En hij hield toch heus wel van haar. Zou ze dat wel weten?

Hier worden tegenstrijdige gevoelens beschreven. Van iemand houden en er af en toe toch rot tegen doen. Voelen de kinderen dat zelf ook wel eens zo? Zijn er bepaalde personen waar ze dat vooral bij hebben, een broer of zus, vriendje, of net zoals Bas één van de ouders?

'Man, jij boft maar,' zei Bas.
'Nee, jij boft,' zei Ties. 'Jij gaat naar huis. Ik zou al die avonturen zo willen ruilen voor... Laat maar.' Hij zei niets meer. Stil stapte hij naast Bas door de gang.

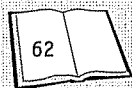
Is het de schrijfster gelukt om het gevoel van Ties over te brengen op de lezer door de manier waarop ze het beschrijft? Wijs vooral op: '*...willen ruilen voor... Laat maar.*' Hoewel Ties het erg leuk vindt in het kinderhotel, weegt dat voor hem kennelijk toch niet op tegen een leven in een gezin.

Ties sloeg zijn arm om Bas heen. 'Snap ik wel. We wachten gewoon nog een tijdje. Denk nu niet meteen het ergste.'

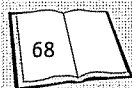

Ties wordt hier neergezet als de grote broer, die Bas troost. Vraag aan de kinderen welk beeld de schrijfster vooral gebruikt om dat duidelijk te maken (de arm om Bas heen).

'Skommiemeer,' jammerde Bas.
'Wat zeg je?
'Mamkommiemeer.'

Een snotterende Bas, bijna niet te verstaan. Laat de kinderen deze woorden eens een paar keer hardop zeggen. Hoe klinken ze, vooral als het ze lukt om ook het jammeren erin te leggen? Kunnen ze zelf voorbeelden verzinnen van dergelijke samengetrokken woorden of zinnen? Laat ze hardop zeggen, waarna geraden moet worden wat ze precies bedoelden.

Mevrouw Top stortte zich op Bas. Ze pakte zijn hoofd met beide handen vast. En zoende hem tot hij scheel zag.
'Mahaam,' zei Bas verlegen.

Niks erger voor sommige kinderen in het openbaar uitgebreid gezoend te worden door je moeder. Laat de kinderen het woordje 'Mahaam' eens met de juiste intonatie zeggen. Er moet verlegenheid, ongeduld, schaamte in doorklinken.

3b Kennis van genres

In *Het kinderhotel van juffrouw Kummel* lopen fantasie en werkelijkheid door elkaar. Laat de kinderen aangeven wat echt gebeurd is, wat echt gebeurd zou kunnen zijn en wat fantasie is. Klinkt het eigenlijk niet ongelooflijk dat Ties en Lot tot de vaste bewoners van het hotel zijn gaan behoren omdat ze niet meer opgehaald zijn? Lees het krantenbericht er nog eens op na. Laat de kinderen aangeven wat in het verhaal herkenbaar afkomstig is uit het krantenbericht en wat erbij verzonnen is door Lida Dijkstra.

Herkennen ze het procédé? Uitgaan van de realiteit, er een fantastische (in de zin van fantasievolle) draai aan geven, en je hebt een boeiend verhaal. Iets om zelf ook eens te proberen. Kijk naar verwerkingsactiviteit 4b.

3c Praten over illustraties

Wanneer het kind het Boekprofiel heeft ingevuld, neemt u dit erbij. Vond hij/zij de tekeningen van Pauline Oud goed passen bij het verhaal? Laat de kinderen vertellen waarom zij 'ja', 'weet niet' of 'nee' invulden. Vraag verder wat zij van de illustraties vinden, ook los van het verhaal. Spreekt de tekenstijl hen aan? Laat ze vertellen of de kinderen en situaties op de tekeningen 'levensecht' (realistisch) zijn. Zouden het ook foto's geweest kunnen zijn?

Kunnen ze vertellen hoe de illustrator tekent: veel lijntekeningen, veel ingekleurde vlakken, of een combinatie daarvan.

Vergelijk met de kinderen de tekeningen in dit boek eens met die in een ander boek.

Zoek een boek uit waarin de illustrator een heel andere stijl van tekenen heeft. Laat de verschillen in tekenstijl benoemen. Let op zaken als grote lijnen – details, bijna alleen lijnen – vlakken, realistisch – schetsmatig, sfeer die de tekeningen oproepen.

In *Het kinderhotel van juffrouw Kummel* staan twee soorten tekeningen. De tekeningen die Bas maakt in zijn bedenk-boek en enkele 'gewone' illustraties. Natuurlijk valt het verschil in tekenstijl op. Vinden de kinderen ook dat de tekeningen in het bedenk-boek goed gelukt zijn? Kunnen ze bedenken wie ze gemaakt heeft? De illustrator van de andere tekeningen? Laat de kinderen hun ideeën daarover maar eens vergelijken met de gegevens in het colofon op pagina 4. Roos Machielse, dochter van Pauline Oud, heeft de oertekeningen geleverd die in het bedenk-boek staan. De bedenk-boek tekeningen zijn 'plat' (zonder diepte en perspectief) zoals kinderen tekenen. Vergelijk dit eens met de tekeningen op bladzij 11, 43, 60 en 69. Daarin is wel sprake van perspectief en diepte. Bespreek met de kinderen dat dit onder andere ontstaat door te werken met licht en donker, voorgrond en achtergrond.

Laat de kinderen de tekeningen op de bladzijden 11, 60, 69 en 72 nog eens goed bekijken. Lukt het ze om in één woord het gevoel dat deze tekeningen oproepen, weer te geven? Vinden ze ook dat de tekeningen méér zijn dan alleen maar een plaatje bij een verhaal. Als je goed kijkt zie je in één keer hoe iemand zich voelt. In het boek zijn daar veel woorden voor nodig!

4 Verwerking

Voor verdere verwerking is nog een aantal kopieerbladen opgenomen.

4a is het Boekprofiel.

4b een creatieve schrijfpdracht, zie ook de toelichting bij de e-mail.

4c de brief aan Lida Dijkstra, de schrijfster van *Het kinderhotel van juffrouw Kummel*.

4d tenslotte, is het titelblad.